

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΜΥΚΟΝΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ (ΔΕΥΑΜ)	ΕΡΓΟ: « ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΧΩΡΑΣ-ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ- ΒΟΘΩΝΑ, ΔΕΥΑ ΜΥΚΟΝΟΥ » ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 3.900.000,00€ (ΜΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ ΦΠΑ)
---	--

ΤΕΥΧΗ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ
ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
(Φ.Α.Υ.)

ΜΑΪΟΣ 2026

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΜΗΜΑ Α' – ΓΕΝΙΚΑ	2
ΤΜΗΜΑ Β' – ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	3
ΤΜΗΜΑ Γ' – ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ	5
ΤΜΗΜΑ Δ' – ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	7
ΤΜΗΜΑ Ε' – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ	26

ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ (ΦΑΥ)

(Π.Δ. 305/1996, ΑΡΘΡΟ 3, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 3,7,8,9,10,11)

ΤΜΗΜΑ Α'**ΓΕΝΙΚΑ****1. Είδος του έργου και χρήση αυτού:**

Έργο: «ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΧΩΡΑΣ-ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ-ΒΟΘΩΝΑ, ΔΕΥΑ ΜΥΚΟΝΟΥ».

2. Ακριβής διεύθυνση του έργου:

Το έργο θα εκτελεσθεί στην νήσο Μύκονο του Ν. Κυκλάδων

3. Αριθμός αδείας:**4. Στοιχεία του έργου:**

Ονοματεπώνυμο	Διεύθυνση	Ημερ/νία Κτήσεως	Τμήμα του έργου όπου υπάρχει ιδιοκτησία
ΔΕΥΑ Μυκόνου	Σκυλάμπελα, Μύκονος		

5. Στοιχεία του συντάκτη του ΦΑΥ:

Επωνυμία:

Διεύθυνση:

Τηλέφωνο:

6. Στοιχεία των υπευθύνων ενημέρωσης / αναπροσαρμογής του ΦΑΥ:

Ονοματεπώνυμο	Διεύθυνση	Ιδιότητα	Ημερομηνία Αναπροσαρμογής
ΔΕΥΑ Μυκόνου	Σκυλάμπελα, Μύκονος		

ΤΜΗΜΑ Β'**ΜΗΤΡΩΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ****1. Τεχνική περιγραφή του έργου: (βλέπε συνημμένη Τεχνική περιγραφή)****I. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ**

Το αντικείμενο του έργου αφορά στην: Επέκταση του κεντρικού δικτύου υδροδότησης στην περιοχή των δεξαμενών ύδρευσης της Χώρας Μυκόνου και του περιμετρικού δρόμου του αεροδρομίου. Θα γίνει αξιοποίηση των υφιστάμενων δικτύων της περιοχής. Το δίκτυο υδροδότησης της περιοχής θα αποτελείται από σωλήνες πολυαιθυλενίου υψηλής πυκνότητας HDPE 3ης γενιάς, ονομαστικής κλάσης πίεσης PN16 και PN20, διαμέτρων Φ355, Φ225, Φ160 και Φ110 σύμφωνα με τα σχέδια της οριζοντιογραφίας. Το δίκτυο ύδρευσης θα υδροδοτείται από τις κεντρικές δεξαμενές της Χώρας μέσω του νέου πιεστικού συγκροτήματος. Εναλλακτικά θα μπορεί να υδροδοτείται βαρυτικά από τις δεξαμενές καθαρού νερού του Διυλιστηρίου Αγίας Σοφίας. Εγκατάσταση νέου αντλιοστασίου ύδρευσης εντός μεταλλικού προκατασκευασμένου οικίσκου (container) παραπλεύρως του υφιστάμενου αντλιοστασίου υδροδότησης στο χώρο των μεγάλων δεξαμενών υδροδότησης της Χώρας Μυκόνου. Εγκατάσταση του απαραίτητου σύγχρονου εξοπλισμού (δικλείδες απομόνωσης, αερεξαγωγοί, εκκενωτές, κ.λπ.) που θα δίνει τη δυνατότητα της ευχερούς παρακολούθησης της λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου. Κατασκευή αναμονών για μελλοντικές επεκτάσεις του κεντρικού δικτύου ύδρευσης προς την ευρύτερη περιοχή. Κατασκευή αναμονών και ιδιωτικών συνδέσεων που θα πρέπει να αφεθούν κατά την κατασκευή του παρόντος έργου ώστε να μην χρειασθεί μελλοντικά νέα τομή του ασφαλικού οδοστρώματος. Αποκατάσταση του οδοστρώματος σε όλο το πλάτος του δρόμου.

Εξυπηρετούμενες ανάγκες

Σκοπός του έργου είναι η επέκταση του δικτύου ύδρευσης και η κάλυψη των αναγκών ύδρευσης των περιοχών Χώρας - Αεροδρομίου - Βόθωνα νήσου Μυκόνου. Επίσης με το παρόν έργο διασφαλίζεται η αποδοτική και απρόσκοπτη λειτουργία του δικτύου ύδρευσης της περιοχής και του Αεροδρομίου.

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Πριν από την έναρξη της κατασκευής θα γίνει λεπτομερής εντοπισμός των υπαρχόντων αγωγών των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας.

Προ της ενάρξεως των εργασιών ο ανάδοχος θα εκτελέσει όλες τις έρευνες που χρειάζονται. Επίσης ο ανάδοχος θα συντάξει τα κατασκευαστικά σχέδια της μελέτης.

Ο ανάδοχος θα προβλέψει τόσα μέτωπα εργασίας όσα χρειάζονται για την αποπεράτωση του έργου εντός της προθεσμίας αυτού και εντός των προθεσμιών που θα τεθούν από τους αρμόδιους για την κυκλοφοριακή ρύθμιση φορείς. Θα επιδιωχθεί όπως κατά την διάρκεια κατασκευής των προβλεπόμενων έργων, η παρακώλυση της κυκλοφορίας να είναι ελάχιστη.

2. Παραδοχές μελέτης:

A. Υλικά

2.A.1	Κατηγορία σκυροδέματος αποκατάστασης επιφάνειας	C16/20
2.B.1	Αγωγοί εσωτερικού δικτύου ύδρευσης	Πολυαιθυλένιο PE 3ης γενιάς (MRS 10, CE100)/PN16, PN20

3. Τα σχέδια «Ως κατασκευάσθη»

Θα επισυναφθούν από τους υπεύθυνους ενημέρωσης / αναπροσαρμογής του ΦΑΥ σε παράρτημα μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής.

ΤΜΗΜΑ Γ'**ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ**

Στο παρών τμήμα του ΦΑΥ, αναφέρονται οι ιδιαίτερες επισημάνσεις που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τις ενδεχόμενες επεμβάσεις κατά τη διάρκεια ζωής του έργου. Παράλληλα προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφαλής για αυτούς και άρτια λειτουργικά αντιμετώπιση από τους εργαζόμενους σε κάθε ένα από τα σημεία που επισημαίνονται, παρατίθενται στο επόμενο κεφάλαιο του ΦΑΥ «πίνακες» οδηγοί, στους οποίους προδιαγράφονται οι κανόνες υγιεινής και ασφάλειας που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την διάρκεια των εργασιών στη λειτουργία του έργου.

Ενδεικτικά οι επισημάνσεις αυτές αφορούν σε συγκεκριμένα στοιχεία του έργου.

1. Θέσεις δικτύων

Κατά την κατασκευή, την επισκευή και την συντήρηση των αγωγών που θα κατασκευασθούν απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στην ύπαρξη δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης, Ο.Τ.Ε, ηλεκτροδότησης, δημοτικού φωτισμού και φυσικού αερίου.

Οι θέσεις των υπαρχόντων αγωγών των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας θα σημειώνονται στα σχέδια του έργου και των εγκαταστάσεων τα οποία θα επισυναφθούν από τους υπεύθυνους ενημέρωσης / αναπροσαρμογής του ΦΑΥ σε παράρτημα μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής.

2. Σημεία των κεντρικών διακοπών

Θα σημειωθούν στους χάρτες «ως κατασκευάσθη» οι θέσεις των προβλεπόμενων βανών για την απομόνωση τμημάτων του δικτύου σε περιπτώσεις βλάβης και επισκευής ή συντήρησης του δικτύου.

3. Σημεία των κεντρικών διακοπών

Οι θέσεις υλικών κατά τις οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν κάποιον κίνδυνο σε ορισμένες συνθήκες, κατά την κατασκευή του έργου είναι οι χώροι αποθήκευσης προϊόντων εκσκαφής που θα επαναχρησιμοποιηθούν για επίχωση ή άλλα υλικά επίχωσης αποθήκευσης, σωλήνων κ.τ.λ.

4. Ιδιαιτερότητες στη στατική δομή, ευστάθεια και αντοχή του έργου

Λόγω της φύσης του έργου και των μικρών σχετικά στατικών και δυναμικών καταπονήσεων, δεν αναμένεται να προκύψουν προβλήματα στη στατική δομή, στην ευστάθεια και στην αντοχή του έργου.

5. Οδοί διαφυγής και έξοδοι κινδύνου

Λόγω της φύσης του έργου δεν απαιτούνται και δεν προβλέπονται.

6. Περιοχές εκπομπής ιοντίζουσας ακτινοβολίας

Δεν υπάρχουν.

7. Χώροι με υπερπίεση ή υποπίεση

Δεν υπάρχουν.

8. Άλλες ζώνες κινδύνου

Σημαντικές ζώνες κινδύνου για έργα ύδρευσης θεωρούνται οι θέσεις των φρεατίων λόγω του κινδύνου πτώσης ανθρώπων εντός του φρεατίου με ανοικτό κάλυμμα. Οι θέσεις των φρεατίων είναι σημειωμένες στα σχετικά σχέδια, καθώς και στα σχέδια «ως κατασκευάσθη», ενώ για την αποτροπή του παραπάνω κινδύνου λαμβάνονται όλα τα προβλεπόμενα μέτρα.

Άλλες ζώνες ορατού κινδύνου είναι οι εργασίες εκσκαφής και η εντός των τάφρων τοποθέτησης σωλήνων, κατασκευής φρεατίων, επισκευών κ.τ.λ., καθώς και η προσπέλαση στο εργοτάξιο ή και η πρόσβαση στις θέσεις εργασίας.

9. Καθορισμός συστημάτων που πρέπει να βρίσκονται σε συνεχή λειτουργία

Δεν υπάρχουν συστήματα που πρέπει να βρίσκονται σε συνεχή λειτουργία.

ΤΜΗΜΑ Δ'**ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**

Οι οδηγίες και τα χρήσιμα στοιχεία αναφέρονται στις εργασίες που θα πραγματοποιηθούν καθόλη τη διάρκεια ζωής του έργου, τόσο κατά τη φάση της κατασκευής του, όσο και στις μεταγενέστερες εργασίες συντήρησης, ελέγχου, καθαρισμού, επισκευής κ.τ.λ.

A. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΡΓΟΥ**1. Στάδιο οργάνωσης του εργοταξίου**

Οι κίνδυνοι οι οποίοι εντοπίζονται κατά την προετοιμασία του εργοταξίου αφορούν τους εργαζόμενους, τα οχήματα και τους διερχόμενους από κοινόχρηστους χώρους που συνορεύουν με το εργοτάξιο.

Κατά το στάδιο αυτό και για την αντιμετώπιση των κινδύνων θα πρέπει να υπάρχει:

Περίφραξη του χώρου, των μεταφερθέντων υλικών και κατά περίπτωση οχημάτων και μηχανημάτων.

Σήμανση του χώρου εργασιών με κατάλληλες πινακίδες για ενημέρωση των διερχόμενων πεζών και οχημάτων.

Ύπαρξη προστατευμένων διαβάσεων πεζών.

Επισήμανση και εντοπισμός δικτύων από τα σχέδια των αντίστοιχων υπηρεσιών (Δ.Ε.Η, Ο.Τ.Ε., Ύδρευση, Αποχέτευση, Φυσικό Αέριο).

Εγκαταστάσεις πρόχειρων αποδυτηρίων, W.C, και χώρου εστίασης.

Λήψη απλών μέτρων πυρασφάλειας για κινδύνους πυρκαγιάς που μπορεί να δημιουργηθούν από κάποιες αυτοσχέδιες εστίες θέρμανσης, από εργασίες κοπής και συγκόλλησης, εργασίες επίστρωσης με πίσσα κ.τ.λ.

Μέριμνα ειδικών πρώτων βοηθειών και λήψης παροχής ύδατος.

Προμήθεια μέσων ατομικής προστασίας.

2. Στάδιο εκτελέσεως εργασιών κατά την κατασκευή, τη συντήρηση, τον καθαρισμό, την επισκευή και τον έλεγχο του έργου

Σε όλα τα στάδια εκτελέσεων των εργασιών θα πρέπει να λαμβάνονται τα απαραίτητα μέσα (εξοπλισμός) ατομικής προστασίας (κράνη, υποδήματα, στολές) προκειμένου να αποφευχθούν ή να περιορισθούν διάφοροι κίνδυνοι.

Άλλα μέτρα θα πρέπει να λαμβάνονται και:

Κατά την κίνηση των πεζών, των μηχανημάτων και οχημάτων στο στάδιο των εκσκαφών, της μεταφοράς υλικών και εργαλείων και των επιχώσεων.

Κατά τον εντοπισμό και την οριοθέτηση υπόγειων δικτύων, ίσως ακόμη και με ερευνητικές τομές επί του εδάφους πριν από κάθε εκσκαφή σε σημεία πιθανής διέλευσης τους καθώς και την μετατόπιση αυτών αφού προηγηθεί συνεννόηση με την αρμόδια τεχνική υπηρεσία των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Κατά την αντιστήριξη των παρειών των τάφρων και την αφαίρεση τους.

Το διάγραμμα 1 του άρθρου 9 Π.Δ. 1073/81, μας δείχνει την αναγκαιότητα ή μη, της αντιστήριξης των πρανών.

Επίσης συνεκτιμώνται πάντα οι παράμετροι:

Α) εμποτισμός, εποχιακός ή άλλος

Β) δονήσεις από διερχόμενα βαρέα οχήματα.

Γ) αύξηση ωθήσεων λόγω απόθεσης πλησίον του ανοίγματος υλικών εκσκαφής, μηχανημάτων κ.α.

Δ) ερπυστική παραμόρφωση εδάφους.

Ε) αποσάθρωση λόγω επαφής με ατμόσφαιρα.

Οι αντιστηρίξεις μελετώνται από αρμόδιο μηχανικό.

Τον καθαρισμό του πυθμένα των τάφρων από πλεονάζοντα προϊόντα εκσκαφής, τη διαμόρφωση του, την καταβίβαση σωλήνων ή άλλων υλικών, τη σκυροδέτηση τους κ.λ.π. Επίσης διάφορα εργαλεία και αντικείμενα δεν θα πρέπει να μένουν στα χείλη των τάφρων ώστε να μην υπάρχει πιθανότητα να πέσουν μέσα σε αυτή.

Κατά τις εργασίες εντός των φρεατίων ή αγωγών μεγάλης διατομής, όπου οι εργαζόμενοι θα κατέλθουν σε αυτά μετά τον έλεγχο ύπαρξης ή μη αερίων και υποστηριζόμενοι από άλλους έξω από το χώρο εργασίας (χρήση ιμάντων, προσωπίδας, κ.λ.π.)

Κατά την χρήση χημικών ουσιών που απαιτείται με τη χρήση κατάλληλης προσωπίδας και την επιμελή απομάκρυνση τους μετά το τέλος των εργασιών.

Κατά την χρήση των διαφόρων μηχανημάτων και εργαλείων, στα οποία θα πρέπει να πραγματοποιείται ο απαραίτητος έλεγχος για τυχόν φθορές και καλή λειτουργία.

Όλα τα μηχανήματα και εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να είναι κατάλληλα για την εργασία που θα εκτελέσουν, να είναι πιστοποιημένα (όχι αυτοσχέδια), τα ηλεκτρικά να έχουν γείωση και γενικά τα κινούμενα μέρη των μηχανών να καλύπτονται.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται και κατά την συντήρηση του δικτύου ύδρευσης. Τόσο κατά το άνοιγμα των φρεατίων όσο και κατά τις εργασίες καθαρισμού, συντήρησης και επισκευής βλαβών στο δίκτυο οι εργαζόμενοι θα πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση κινδύνων που εμπεριέχονται σε :

Εργασία σε χώρους με ανεπαρκή αερισμό.

Εργασία σε χώρους στους οποίους είναι πιθανόν να αναπτυχθούν υψηλές θερμοκρασίες.

Εργασία σε χώρους με χαμηλό ή ανεπαρκή αερισμό.

Εργασία σε χώρους με υψηλή υγρασία.

Εργασία σε φρεάτια που χαρακτηρίζονται από στενότητα χώρου.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω λαμβάνονται υπόψη τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία προστατευτικά μέτρα όπως αυτά καταγράφονται και στο αντίστοιχο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας.

3. Εργασίες μετά το τέλος του έργου

Μετά το πέρας του έργου, οι χώροι των εργασιών πρέπει να καθαρίζονται και να απομακρύνονται όλα τα υπολείμματα υλικών καθώς και τυχόν κατεστραμμένων εργαλείων.

B. ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Η υλοποίηση μίας εργασίας κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του έργου απαιτεί την τήρηση κανόνων λειτουργίας. Με την επιτυχή εφαρμογή των κανόνων εξασφαλίζεται η ικανοποιητική απόδοση της συγκεκριμένης εργασίας.

Σε ότι αφορά την υγεία, την υγιεινή και ασφάλεια του έργου, αποτελεί πρωταρχικό στόχο. Οι παράμετροι που διέπουν τη διαδικασία για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι:

Προσδιορισμός διαδικασίας (κατασκευής – λειτουργίας)

Για τον προσδιορισμό της απαιτείται καθορισμός των παραμέτρων που επηρεάζουν τη διαδικασία και που είναι:

- ο άνθρωπος
- τα υλικά
- η τεχνική υποστήριξη (κτίρια, μηχανές, εργαλεία)
- το σύστημα οργάνωσης και διεύθυνσης της εργασίας (ρόλοι & ευθύνες, καταμερισμός εργασίας κ.τ.λ.)

Δημιουργία συνθηκών που επηρεάζουν στον εργασιακό χώρο

Οι παράγοντες που επηρεάζουν τον εργασιακό χώρο είναι:

- φυσικοί
- τοξικοί
- βιολογικοί
- ψυχολογικοί

Οι συνέπειες που προκύπτουν από τη δημιουργία των παραπάνω συνθηκών είναι:

- επαγγελματικές ασθένειες
- δυσαρέσκεια και ψυχολογικά προβλήματα
- ατυχήματα και τραυματισμοί

Όμως πέρα από τον επηρεασμό του ανθρώπινου παράγοντα συνέπειες μπορεί να υποστεί και το περιβάλλον με τις εξής μορφές:

- σκόνες
- θόρυβος
- κραδασμοί

Οι συνέπειες των ανωτέρω μπορεί να περιλαμβάνουν οικολογική καταστροφή, ενόχληση και μόλυνση.

Για να θεωρηθεί η διαδικασία περαίωσης μίας εργασίας κατά τη λειτουργία του έργου ασφαλής πρέπει να ελαχιστοποιηθούν – με σκοπό το μηδενισμό – οι δυσάρεστες συνέπειες που αναφέρθηκαν προηγουμένως, τόσο για τον εργαζόμενο όσο και για το περιβάλλον.

Στη συνέχεια ακολουθεί μία σειρά από κανόνες που επιβάλλεται να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη κατά τη διαδικασία λειτουργίας του έργου.

Μέτρα Προστασίας Έναντι Πτώσεων Ατόμων και Αντικειμένων.

1	Το Σχέδιο Ασφαλείας και ο Φάκελος Ασφαλείας πρέπει να ενημερώνονται συστηματικά για την οργάνωση του χώρου και των μέτρων ασφαλείας
2	Όλα τα άτομα που κινούνται στο εργοτάξιο θα είναι εφοδιασμένα με τα κατάλληλα μέσα ατομικής προστασίας (ζώνες ασφαλείας, κράνη, αντιολισθηρά υποδήματα)
3	Πρέπει να επισημαίνονται με κατάλληλα μέσα (πινακίδες, ακουστικά ή φωτεινά σήματα) οι περιοχές αυξημένου κινδύνου από τυχόν πτώση ατόμων ή υλικών
4	Γενικά στο χώρο του εργοταξίου πρέπει να έχουν διασφαλιστεί με κατάλληλα κιγκλιδώματα, ή άλλα ισοδύναμα μέτρα ασφαλείας και σήμανσης: - Σκάμματα, χαντάκια, φρέατα, εκσκαφές, επικίνδυνα χάσματα
5	Οι καταπακτές και τα ανοίγματα κλιμάκων κ.τ.λ. που είναι καλυμμένα με κινητά καλύμματα ή θυρίδες, πρέπει να διαθέτουν επιπλέον και προστατευτικό στηθαίο
6	Εξέταση αν κατά τη μεταφορά ελαφρών μεν, αλλά ογκωδών αντικειμένων, με τα χέρια από εργάτες, αυτοί λόγω του φορτίου, έχουν καλή ορατότητα στο χώρο που κινούνται
7	Κατά την εκφόρτωση υλικών πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να μην προξηνηθούν ανεξέλεγκτες πτώσεις από το φορτίο
8	Κατά τη στοίβαση των υλικών πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να γίνεται με τάξη και σε χώρους κατάλληλους που δεν θα αφήσουν να διαρρεύσουν, να κυλήσουν ή να πέσουν τα υλικά

Μέτρα Προστασίας κατά τη διάρκεια Εργασιών Φόρτωσης – Εκφόρτωσης – Αποθήκευσης - Στοιβασίας.

1	Το Σχέδιο Ασφαλείας και ο Φάκελος Ασφαλείας να ενημερώνονται συστηματικά για την οργάνωση των χώρων φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης και στοιβασίας των υλικών και των μπαζών απόρριψης
2	Επιβάλλεται να έχουν προβλεφθεί κατάλληλες θέσεις εντός εργοταξίου για την αποθήκευση υλικών, αποκομιδή μπαζών, απορριμμάτων κ.τ.λ.
3	Στην περίπτωση στενότητας χώρου εντός της περιμέτρου του εργοταξίου και στην περίπτωση κατάληψης τμήματος πεζοδρομίου, ή και του οδοστρώματος (για σύντομο διάστημα ή παρατεταμένο χρόνο) πρέπει να έχει γίνει: ενημέρωση των δημοσίων αρχών (τροχίας, δήμου, κ.τ.λ.) και λήψη σχετικής άδειας σήμανση του χώρου που καταλαμβάνεται εγκατάσταση νυκτερινού φωτισμού ασφαλείας εκτροπής κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων
4	Οι χώροι φόρτωσης – εκφόρτωσης και οι ράμπες που οδηγούν σε αυτούς, πρέπει να ανταποκρίνονται στις διαστάσεις του οχήματος και του μεταφερόμενου φορτίου
5	Οι χώροι φόρτωσης – εκφόρτωσης και οι ράμπες που οδηγούν σε αυτούς, πρέπει να διαθέτουν εύκολη άμεση πρόσβαση με το τοπικό οδικό δίκτυο χωρίς άσκοπες διαδρομές μέσα στους χώρους του εργοταξίου
6	Οι ράμπες φόρτωσης – εκφόρτωσης πρέπει να προσφέρουν ασφάλεια στους εργαζόμενους έναντι πτώσης
7	Κατά την αποθήκευση και στοιβασία πρέπει να καταβάλλεται φροντίδα, ώστε να μην κινδυνεύει κανείς από κατάρρευση ή πτώση αντικειμένων
8	Για την αποθήκευση ή στοιβασία αντικειμένων όταν γειτονεύει με περιοχές εργασίας ή κυκλοφορίας, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας (όπως π.χ περιφράγματα, σανιδώματα, προστατευτικά δίκτυα)
9	Η φόρτωση, εκφόρτωση και μεταφορά υλικών ή αντικειμένων πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ώστε να μην εκτίθενται σε κίνδυνο πρόσωπα λόγω πτώσης, κύλισης, ανατροπής, κατάρρευσης, ή θραύσης αντικειμένων
10	Σε εργασίες φόρτωσης και εκφόρτωσης απαγορεύεται η παραμονή προσώπων στις περιοχές διακίνησης του υλικού
11	Πριν τη φόρτωση και εκφόρτωση των οχημάτων με ευθύνη του οδηγού, εξασφαλίζονται τα οχήματα από τυχαία κίνηση (χειρόφρενο, εμπόδια στις ρόδες κ.τ.λ.)

12	Πρέπει να γίνεται έλεγχος στην πληρότητα των απερχόμενων φορτηγών με υλικό απόρριψης (μπάζα), ώστε να μην διαρρέει κατά τη μεταφορά και ρυπαίνει τους δρόμους, μέρος από το πλεονάζον φορτίο
13	Πρέπει να δίνεται προσοχή, ώστε σε περίπτωση απόληψης συσσωρευμένου υλικού, υποκειμένου σε κατολίσθηση (χώμα, άμμος, κ.τ.λ.) να μην δημιουργούνται απότομα πρηνή ή να μην υπονομεύεται τούτο
14	Απαγορεύεται η άνοδος σε σωρούς εκτός αν: δεν υπάρχει κίνδυνος κατάρρευσης, ολίσθησης, ή κύλισης του συσσωρευμένου υλικού εξασφαλίζεται σταθερή έδραση στον εργαζόμενο
15	Απαγορεύεται η απόληψη σωλήνων
16	Οι σωροί ξυλείας στοιβάζονται μόνον επάνω σε επίπεδη και σταθερή βάση, κατά το δυνατόν κατακόρυφα, με την χρησιμοποίηση κανονικά τεμαχισμένων ξύλων στοιβάσας και σύνδεσης
17	Επιτρέπεται η ρήψη αντικειμένων από ύψος μόνον: Όταν ο επικίνδυνος χώρος φυλάσσεται από επιτηρητή και φράσσεται ασφαλώς Αφού προηγηθεί ειδοποίηση από τον επιτηρητή ο οποίος πρέπει να έχει βεβαιωθεί ότι η θέση απόρριψης είναι ελεύθερη και απρόσιτη και δεν υφίσταται κίνδυνος αναπήδησης υλικού Όταν ο επιτηρητής δεν ασχολείται με άλλες εργασίες
19	Σε περίπτωση ανάγκης πρέπει να υποστηρίζονται κατάλληλα
20	Επειδή κατά την μεταφορά βαρέων αντικειμένων από κάποιον εργαζόμενο τίθεται σε έντονη καταπόνηση η ράχη και η οσφυϊκή χώρα του, να εξετάζεται μήπως: Η προσπάθεια είναι πολύ κοπιώδης Πραγματοποιείται μόνο με στροφή του κορμού Συνεπάγεται απότομη μετακίνηση του φορτίου Καταβάλλεται προσπάθεια με το σώμα σε ασταθή θέση Το αντικείμενο είναι υπερβολικά βαρύ Το αντικείμενο είναι υπερβολικά ογκώδες Το αντικείμενο ευρίσκεται σε ασταθή ισορροπία Το αντικείμενο έχει περιεχόμενο που είναι δυνατό να μετατοπιστεί Το εξωτερικό σχήμα (ή και η σύσταση του) δύναται να προκαλέσει κακώσεις στον εργαζόμενο από πρόσκρουση ή κατά την ανάληψη του φορτίου Καταβάλλονται υπερβολικά συχνές ή υπερβολικά παρατεταμένες σωματικές

	προσπάθειες που επηρεάζουν ιδιαίτερα τη σπονδυλική στήλη Προσφέρεται ανεπαρκής χρόνος σωματικής ανάπαυσης ή ανάκτησης δυνάμεων Διανύονται υπερβολικές αποστάσεις ανύψωσης καταβίβασης ή μεταφοράς Ο ρυθμός εργασίας επιβάλλεται από διαδικασία που δεν μπορεί να ελέγξει και μεταβάλλει ο εργαζόμενος κατά τις δυνατότητες του Ο ελεύθερος χώρος, ιδίως κατά την κατακόρυφη έννοια, είναι ανεπαρκής για την εκτέλεση της συγκεκριμένης εργασίας Το δάπεδο είναι ολισθηρό για τα υποδήματα του εργαζομένου Ο χώρος εργασίας ή το εργασιακό περιβάλλον δεν επιτρέπει στον εργαζόμενο να διακινήσει χειρωνακτικά το φορτίο σε ασφαλές ύψος ή με καλή στάση του σώματος του Το δάπεδο εργασίας ή η επιφάνεια πάνω στην οποία εκτελείται η εργασία παρουσιάζουν διακυμάνσεις καθ' ύψος, γεγονός που συνεπάγεται το χειρισμό του φορτίου σε διάφορα επίπεδα Το δάπεδο ή η έδραση των ποδιών του εργαζόμενου είναι ασταθή Η θερμοκρασία, η υγρασία, η κυκλοφορία του αέρα και ο φωτισμός είναι ακατάλληλα ή ανεπαρκή ή οι κλιματολογικές συνθήκες είναι δυσμενείς Εργαζόμενος έχει κατάσταση υγείας ασύμβατη (ή και ακατάλληλη σωματική διάπλαση) για την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου Φέρει κατάλληλα ενδύματα, υποδήματα ή άλλα προσωπικά είδη Δεν διαθέτει επαρκείς γνώσεις ή δεν έχει εκπαιδευτεί κατάλληλα
21	Κατά τη συντονισμένη μεταφορά βαρέως αντικειμένου από περισσότερα άτομα πρέπει να εξετάζεται αντίστοιχα αν: Ο αριθμός των μεταφορέων είναι ανάλογος του προς μεταφορά αντικειμένου Η διάταξη των μεταφορέων γίνεται κατ' ανάστημα, λαμβανομένης υπόψη και της τυχόν κλίσης του εδάφους Η διεύθυνση (κουμάντο) έχει ανατεθεί σε κατάλληλο πρόσωπο, το οποίο πρέπει να έχει διαρκή οπτική επικοινωνία της εργασίας Οι εκτελούντες τη μεταφορά ευρίσκονται από την ίδια πλευρά κατά την απόθεση ή απόρριψη επιμηκών αντικειμένων Η απόθεση ή απόρριψη πρέπει να γίνεται ταυτόχρονα από όλους, μετά από σχετικά μεγάλωφωνο παράρτημα

Ασφάλεια Εργασίας με Μηχανήματα, Ειδικά Οχήματα

1	Τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα, συσκευές εργαλεία κ.τ.λ. πρέπει να ανταποκρίνονται προς τις προβλέψεις της Μελέτης Ασφάλειας τις εντολές του Συντονιστή Ασφαλείας στο έργο και να έχουν τις διατάξεις ασφαλείας που προβλέπουν οι Νόμοι και Κανονισμοί
2	Στα ίδια, οι ενδείξεις λειτουργίας και ασφαλείας πρέπει να αναγράφονται στα Ελληνικά
3	Επίσης πρέπει να έχουν πινακίδες με πλήρη τεχνικά και κατασκευαστικά στοιχεία, προειδοποιητικές σημάνσεις κ.τ.λ. στα Ελληνικά
4	Τα ίδια πρέπει να συνοδεύονται από Εγχειρίδιο Οδηγιών λειτουργίας συντήρησης και ασφαλείας στα Ελληνικά
5	Ο χειρισμός πρέπει να πραγματοποιείται από άτομα ενήλικα, υγιή, με καλή όραση και ακοή, εκπαιδευμένα, έμπειρα, με Άδεια Χειριστού – όπου απαιτείται από το Νόμο
6	Ο χειριστής πρέπει να λαμβάνει υπόψη του και άλλα άτομα που εργάζονται στο εργοτάξιο
7	Όταν ένα μηχανήμα παίρνει καύσιμα πρέπει να σταματάει Ο κινητήρας του Κάθε εργασία ανοικτής φλόγας και το κάπνισμα στην περιοχή
8	Το μεταλλικό άκρο του σωλήνα τροφοδοσίας πρέπει να εφάπτεται καλά στο στόμιο της δεξαμενής
9	Ο χειριστής πρέπει να ανεβοκατεβαίνει στο μηχανήμα και να το οδηγεί μόνο με παπούτσια καθαρά (ποτέ λαδωμένα, λασπωμένα κ.τ.λ.) και με χρήση σκαλοπατιών και χειρολαβής
10	Ο χειριστής πρέπει να έχει καλή ορατότητα της ζώνης εργασίας ή έστω να βοηθείται γι' αυτό από κατάλληλο βοηθό
11	Ο θάλαμος οδήγησης πρέπει να είναι επιφάνειας επαρκούς, να έχει γενικά ασφαλή προσπέλαση, να προστατεύει τους χειριστές από καιρικές συνθήκες κ.α χωρίς να περιορίζει το οπτικό πεδίο ή να δυσκολεύει περιοδικό έλεγχο των τμημάτων που βρίσκονται μέσα ή κοντά στο θάλαμο
12	Να ελέγχεται η καλή και ασφαλής λειτουργία μηχανημάτων κ.τ.λ. και η συντήρηση να πραγματοποιείται μόνο από εξειδικευμένο, εξουσιοδοτημένο έμπειρο αδειοδοτημένο άτομο, συστηματικά και εκτάκτως όποτε απαιτείται
13	Προτού λειτουργήσει μηχανήμα σε καινούργιο έργο και ακόμα μετά από πλημμύρες, προσκρούσεις, ανατροπές κ.τ.λ. να ελέγχεται λεπτομερώς και να συντηρείται

14	Κατά την συντήρηση τους τα μηχανήματα και τα εργαλεία δεν μετακινούνται και τα ηλεκτροκίνητα μπαίνουν εκτός τάσης
15	Στις παραπάνω περιπτώσεις – συντήρησης κεραίες μηχανημάτων, κάδοι φόρτωσης και κινητά στοιχεία πρέπει να καταβιβάζονται ή να στερεώνονται ασφαλώς (τακάρισμα κ.τ.λ.)
16	Εφόσον διαπιστωθεί κατάσταση ανασφάλειας από βλάβη ή κακή λειτουργία σε μηχανήμα, αυτό σταματάει αμέσως για επισκευή
17	Ακόμα και μικρά π.χ φορητά ηλεκτρικά εργαλεία προτού χρησιμοποιηθούν, πρέπει να ελέγχονται ιδιαίτερα για την καλή μόνωση των ίδιων και των καλωδίων προστασίας τους
18	Μηχανήματα κινούμενα με ηλεκτρισμό πρέπει να είναι καλά γειωμένα
19	Μετά την εργασία, τα μηχανήματα πρέπει να αφήνονται χωρίς φορτίο, με όλα τα στοιχεία τους τελείως ακινητοποιημένα (συστήματα ακινητοποίησης σε θέση ΕΝΤΟΣ, κινητήρες σε θέση ΕΚΤΟΣ, κάδοι τροφοδοσίας, ιστοί κ.τ.λ. σε θέσεις ασφαλείς, χειριστήρια μανδαλωμένα) και να έχουν αφαιρεθεί τα κλειδιά
20	Οδοντωτοί τροχοί, άξονες, καδένες, τροχαλίες, ιμάντες, κ.τ.λ. να έχουν προστατευτικά πλέγματα κ.τ.λ.
21	Μετά από κάθε επιθεώρηση ή / και συντήρηση πρέπει να τοποθετούνται στις θέσεις τους οι σχετικοί προφυλακτήρες ή να αντικαθιστώνται ελλείποντες σπασμένοι κ.τ.λ.
22	Πρέπει να υπάρχει Βιβλίο Συντήρησης κάθε μηχανήματος
23	Τα μηχανήματα πεπιεσμένου αέρα: Να χρησιμοποιούνται μόνο από άτομα υγιή και ηλικίας πάνω από 18 ετών Οι σχετικοί αεροσυμπιεστές και αερόσφυρες να είναι τύπου αντιθορυβικού Οι χειρολαβές των αεροσφυρών να έχουν μόνωση απόσβεσης κραδασμών και μονωτική
24	Ο πεπιεσμένος αέρας να μην χρησιμοποιείται για καθαρισμούς ατομικούς ή για χώρους κ.τ.λ. ή για αστεϊσμούς
25	Οι εργαζόμενοι πρέπει να χρησιμοποιούν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Ζώνη Ασφαλείας, Κράνος, Γάντια κ.α.)
26	Σε στρατηγικές θέσεις του εργοταξίου, πρέπει να υπάρχουν σήματα προειδοποιητικά, απαγορευτικά ή άλλα για την μη έκθεση σε κίνδυνο
27	Μηχανήματα και εγκαταστάσεις πρέπει να είναι εφοδιασμένα με τους απαιτούμενους πυροσβεστήρες και το προσωπικό να έχει εκπαιδευτεί στην χρήση τους
28	Τα ίδια πρέπει να είναι εφοδιασμένα με κιβώτια Πρώτων Βοηθειών, να υπάρχει

	στο έργο άτομο εκπαιδευμένο στην χρήση τους και υπάρχουν αναρτημένα τα τηλέφωνα έκτακτης ανάγκης
29	Στην συντήρηση πρέπει: Τα μηχανήματα ή κινητά τμήματα τους να εξασφαλίζονται με τάκους Όταν ξεβιδώνονται τάπες ψυγείων ή αποστράγγισης ή υδραυλικής πίεσης, επίσης μαστοί λίπανσης κ.τ.λ. η εργασία να γίνεται προσεκτικά και με χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας (γυαλιά, γάντια προστασίας κ.τ.λ.) Τα βαριά εξαρτήματα να σηκώνονται με γερανό Να πραγματοποιούνται οι έλεγχοι που προβλέπουν Κανονισμοί και Κατασκευαστές
30	Να υπάρχει διεξοδικός έλεγχος και συντήρηση των μηχανημάτων ώστε να μην παρουσιάζονται διαρροές σε καύσιμα, λιπαντικά, φρένα, ή άλλα προβλήματα στο υδραυλικό σύστημα
31	Σε θέσεις όπου κυκλοφορούν ή και συντηρούνται μηχανήματα απαγορεύεται γενικά η κυκλοφορία τρίτων και άλλων εργαζομένων

Δημιουργία συνθηκών που επηρεάζουν στον εργασιακό χώρο

1	Πρέπει να υπάρχουν κοντά στο χειριστήριο ορατές ενδείξεις των ορίων ασφαλούς χρήσης
2	Σε γερανούς μεταβλητής ακτίνας δράσης να σημειώνονται σε θέση ορατή από το χειριστήριο τα φορτία ασφαλείας για τις διάφορες ακτίνες λειτουργίας και δείκτης της ακτίνας της κεραίας
3	Κανένα μηχάνημα δεν πρέπει να υπερφορτώνεται έστω και για μικρό χρονικό διάστημα
4	Η επιφάνεια έδρασης του ανυψωτικού πρέπει να είναι επαρκούς αντοχής
5	Πρέπει να εξασφαλίζεται η καλή έδραση (με φορέα, στρωτήρες ή άλλο) και στερέωση (με αντίβαρα ή αγκύρωση) ακόμα και μικρών γερανών τοποθετημένων πάνω σε πλάκες κ.τ.λ.
6	Η ευστάθεια των ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να είναι γενικά εξασφαλισμένη ακόμα και όταν δεν λειτουργούν
7	Πρέπει να υπάρχει μέριμνα προστασίας των ίδιων των μηχανημάτων και γειτονικών τους στοιχείων από κραδασμούς και τις συνέπειες τους
8	Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ή να εγκαθίστανται γερανοί υπό καιρικές συνθήκες οι οποίες είναι δυνατόν να δημιουργήσουν προβλήματα ευστάθειας και γενικότερα ατυχημάτων

9	Σε ανυψωτικά μηχανήματα πρέπει να εξασφαλίζεται η μη κυκλοφορία ατόμων κάτω από αυτά / ή και ανυψούμενα φορτία, και η μη περιφορά φορτίων πάνω από άτομα
10	Σε ανυψωτικά μηχανήματα πρέπει να εξασφαλίζεται η μη προσέγγιση των ιδίων, τμήματος τους ή και φορτίου τους σε ηλεκτρικούς αγωγούς, δίκτυα κτλ
11	Σε ανυψωτικά ή άλλα μηχανήματα κινούμενα σε τροχιές, πρέπει να εξασφαλίζεται ότι οι τροχιές Είναι σε ένα επίπεδο και στερεωμένες καλά σε στρωτήρες ή στον φορέα τους Είναι επαρκούς διατομής Έχουν στις άκρες της διαδρομής αναστολές της κίνησης Τα υπάρχοντα μέσα τροχοπέδησης, πρόσδεσης, υποστήριξης κ.τ.λ. είναι επαρκή για πλήρη ακινητοποίηση, ακόμα και με δυσμενείς καιρικές συνθήκες
12	Μεταξύ μηχανημάτων τα οποία κυκλοφορούν ή περιστρέφονται και σταθερών εμποδίων πρέπει: Να υπάρχει χώρος πλάτους, τουλάχιστον 60 εκ. για ασφαλή κυκλοφορία πεζών Εάν όχι, να υπάρχουν τουλάχιστον ασφαλή καταφύγια σε αποστάσεις 10μ
13	Όργανα και εξαρτήματα των ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να ανταποκρίνονται προς τις απαιτήσεις των Εθνικών Κανονισμών (όπως Π.Δ. 1037/89, ΦΕΚ 260 Α/81
14	Χειριστές που ανεβαίνουν σε μηχανήματα πολύ υψηλά, πρέπει να έχουν επιλεγεί ειδικά για το σκοπό αυτό
15	Τα ανυψωτικά μηχανήματα δεν πρέπει να μεταφέρουν άτομα
16	Τα σαμπάνια ανύψωσης φορτίων πρέπει: Να είναι σωστά για τα ανυψούμενα φορτία Να έχουν το σωστό μήκος Να είναι σε καλή κατάσταση
17	Οι περιοδικοί έλεγχοι πρέπει να εκτελούνται από διαπιστευμένο Φορέα

Χωματουργικά Μηχάνηματα

1	Οι χειριστές πρέπει να έχουν εξοικειωθεί: Τον χώρο εργασίας τους Το μηχάνημα τους Τους κανόνες κυκλοφορίας στο εργοτάξιο, τα σχετικά προειδοποιητικά, ρυθμιστικά, απαγορευτικά και άλλα σήματα
2	Προφυλακτήρες ράβδοι ασφαλείας (από ανατροπή) στέγαστρα, προστατευτικές διατάξεις πρέπει να είναι στις θέσεις τους
3	Πρέπει να ελέγχεται μήπως το μηχάνημα έχει σπασμένα ή λασκαρισμένα εξαρτήματα
4	Προτού λειτουργήσει το μηχάνημα πρέπει: Να εξετάζονται οι στάθμες πετρελαίου, νερού, υδραυλικών υγρών Να ασφαλίζονται τάπες και πώματα Να έχει καθαρισθεί το δάπεδο του χώρου χειρισμού και τα σκαλοπάτια από λάδια, γράσα, λάσπες, πετρέλαια, κ.α. ολισθηρά στοιχεία Εάν έχει χιόνι ή παγωνιά να έχουν καθαρισθεί δάπεδα και σκαλοπάτια Εργαλεία, αλυσίδες, και αντικείμενα πάνω στο μηχάνημα να έχουν ασφαλισθεί σε θέσεις που δεν δημιουργούν κινδύνους στον χειριστή Να προειδοποιείται το προσωπικό ότι πρόκειται να ξεκινήσει το μηχάνημα Σε κλειστό χώρο πριν ξεκινήσει το μηχάνημα, να εξασφαλίζεται αερισμός Πριν ξεκινήσει μηχάνημα, να γίνεται έλεγχος για τυχόν επικίνδυνες συνθήκες
5	Ο χειριστής πρέπει να κάθεται κανονικά στη θέση οδήγησης
6	Μόλις ξεκινήσει το μηχάνημα ο χειριστής πρέπει να ελέγχει ότι όλα τα συστήματα λειτουργούν σωστά
7	Κάθε στάθμευση μηχανήματος προσωρινή ή μονιμότερη πρέπει να γίνεται σε θέση ασφαλή ώστε να μην εμποδίζει την κυκλοφορία ή άλλη εργασία
8	Σε περίπτωση προσωρινής στάθμευσης με τον κινητήρα σε λειτουργία, ο χειριστής πρέπει να δένει και να ασφαλίζει πάντα το χειρόφρενο, τον μοχλό ταχυτήτων στο ουδέτερο και να χαμηλώσει κάθε εξάρτημα στο έδαφος
9	Δεν επιτρέπεται να ανεβαίνουν στο μηχάνημα τρίτοι
10	Τυχόν μεταφορά προσώπων τρίτων γίνεται μόνον στα μέσα που προβλέπονται από τον κατασκευαστή
11	Ο χειριστής πρέπει να εργάζεται προσεκτικά, ιδίως όταν εκτελεί επικίνδυνη εργασία
12	Όταν εργάζεται σε έδαφος με κλίση το μηχάνημα πρέπει να κινείται πάντα κατά μήκος της πλαγιάς, προς τα πάνω ή κάτω και ποτέ περιφερειακά

13	Όταν μηχανήμα εργάζεται στη βάση υψηλής ή κατακόρυφης πλαγιάς δεν πρέπει να υποσκάπτει
14	Κατά την μεταφορά φορτίου, ο κάδος πρέπει να είναι κατά το δυνατόν χαμηλά (ποτέ υψωμένος)
15	Στην περίπτωση αυτή το μηχανήμα πρέπει: Να στερεώνεται καλά το συρματόσχοινο Να τεντώνεται αυτό σιγά σιγά Η εκκίνηση να γίνεται επίσης ομαλά
16	Η συντήρηση μηχανήματος πρέπει να γίνεται σε καλά αεριζόμενο και φωτιζόμενο χώρο
17	Πριν ξεκινήσει η συντήρηση μηχανήματος όπως εκσκαφέα, φορτωτή κ.τ.λ. πρέπει να χαμηλώνει η εξάρτηση ή αυτή να τακάρεται
18	Στη συντήρηση σε έδαφος επικλινές το μηχανήμα πρέπει να ασφαρίζεται και με τάκους
19	Μετά τη δύση τα μηχανήματα πρέπει να χρησιμοποιούν φώτα
20	Σε περιπτώσεις λαστιχοφόρων οχημάτων για να γίνει επέμβαση σε ελαστικό πρέπει: Να έχει τοποθετηθεί τάκος για ακινητοποίηση του τροχού της άλλης πλευράς Να αφαιρείται πολύ προσεκτικά η βελόνα της βαλβίδας για άδειασμα του αέρα Να βεβαιώνεται με συρματάκι ότι το σωληνάκι της βαλβίδας δεν είναι βουλωμένο Προτού αφαιρεθεί η στεφάνη ασφαλείας να χρησιμοποιούνται αλυσίδες ή συρματόσχοινα ασφαλείας Πριν από κάθε φούσκωμα να έχει τοποθετηθεί η στεφάνη και περόνη ασφαλείας τα οποία προηγούμενα έχουν καθαρισθεί Στο φούσκωμα πρέπει να χρησιμοποιείται πάντα μακρύς σωλήνας με αυτοσυγκρατούμενο τσοκ αέρα Στο φούσκωμα, ο εργαζόμενος να στέκεται στο πλάι, μακριά από το λάστιχο

Ειδικά Οχήματα

1	Οι εργαζόμενοι πρέπει να εξετάζουν κάθε φορά πολύ προσεκτικά τον τρόπο εργασίας που θα ακολουθήσουν
2	Αφού το όχημα πάρει τη σωστή θέση πρέπει να απλώνει τα πέλματα σταθεροποίησης (σε έδαφος μαλακό χρήση και στρωτήρων)
3	Η κεραία του μηχανήματος δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για συγκράτηση – ανύψωση φορτίων

Φωτισμός για ασφαλή εργασία

1	Στις θέσεις εργασίας πρέπει να υπάρχει επαρκής φυσικός φωτισμός
2	Εάν όχι, να διατίθεται ικανοποιητικός τεχνητός φωτισμός (σταθερός και φορητός), ομοιόμορφος, ανάλογος με τις απαιτήσεις της εργασίας και της κυκλοφορίας στο έργο
3	Πρέπει να διατίθεται φωτισμός για την ασφαλή κίνηση σε σκοτεινούς διαδρόμους και άλλες θέσεις του εργοταξίου και φωτισμός έκτακτης ανάγκης (εκκένωσης του έργου) για την περίπτωση γενικής διακοπής

Πρόληψη – Αντιμετώπιση Πυρκαγιών

1	Ο Συντονιστής κατασκευής, οι Τεχνικοί Ασφαλείας, οι Εργολάβοι, οι Υπεργολάβοι, οι εργαζόμενοι και άλλοι συντελεστές του έργου να είναι ευαισθητοποιημένοι για τους κινδύνους πυρκαγιάς στο έργο, να έχουν λάβει μέτρα πρόληψης – αντιμετώπισης και να υπάρχει συνεργασία με την Πυροσβεστική
2	Πρέπει να γίνει εντοπισμός στην περιοχή του έργου τυχόν αγωγών φωταερίου, φυσικού αερίου, υπογείων ηλεκτρικών δικτύων και άλλα και να έχουν ληφθεί μέτρα ασφαλείας
3	Η περιοχή του εργοταξίου πρέπει να προστατεύεται από δασώδεις ή θαμνώδεις γειτονικές περιοχές με αποψιλωμένες ζώνες
4	Να εξασφαλισθούν από επαφή μηχανημάτων προσωπικού και τα γειτονικά προς το έργο δίκτυα
5	Να μην εφαρμόζονται από τους εργαζόμενους επικίνδυνες μέθοδοι θέρμανσης (των ιδίων ή φαγητού τους)
6	Να μην γίνεται κακή αποθήκευση ή άστοχη χρήση εύφλεκτων υγρών λιπαντικών χρωμάτων, διαλυτικών, φιαλών αερίων κ.τ.λ.
7	Η πραγματοποίηση εργασιών ανοικτής φλόγας και άλλων θερμών εργασιών (κολλήσεων, κοπών, πυρακτώσεων κ.α.) να γίνεται στο έργο:

	Μόνο μετά από ειδική άδεια του Συντονιστή Ασφαλείας, σε συνεννόηση και με άλλους αρμόδιους και σειράς μέτρων πυρασφαλείας για πρόληψη και αντιμετώπιση τυχόν φωτιάς (όπως π.χ απομάκρυνση εύφλεκτων υλικών, τοποθέτηση άκαυστων περασμάτων για σταμάτημα εκτοξεύσεων , συνεχής παρακολούθηση περιοχής εργασίας ακόμα και μετά τη λήξη εργασίας, ενίσχυση διατιθέμενων πυροσβεστικών κ.α.) Σε περιβάλλον όπου θα ήταν δυνατή η συγκέντρωση επικίνδυνων αερίων, με συνεχείς ελέγχους (για την πρόληψη επικίνδυνων συγκεντρώσεων)
8	Να υπάρχουν σε επίκαιρες θέσεις του εργοταξίου οι κατάλληλοι και απαιτούμενοι από τις Διατάξεις πυροσβεστήρες, λήψεις νερού με επαρκή πίεση και παροχή, εξοπλισμένες με φορητούς σωλήνες και άλλα μέσα, όλα ορατά, ελεύθερα από εμπόδια, συντηρημένα, έτοιμα για άμεση χρήση
9	Οι εργαζόμενοι πρέπει να γνωρίζουν τις θέσεις των πυροσβεστικών, να έχουν εκπαιδευτεί στη χρήση τους και να ασκούνται περιοδικά
10	Θέσεις επικίνδυνες για πυρκαγιά ή έκρηξη να έχουν εντοπισθεί και εκτός από τη λήψη μέτρων πρόληψης να έχουν επισημανθεί με κατάλληλα προειδοποιητικά και απαγορευτικά αναρτήματα
11	Να αναρτώνται σε επίκαιρες θέσεις, οδηγίες για την περίπτωση πυρκαγιάς και τα τηλέφωνα Άμεσης Ανάγκης (Πυροσβεστική, Νοσοκομεία, Προϊστάμενοι κτλ)

Έκθεση σε ειδικούς κινδύνους – Φυσικοί Παράγοντες

1	Έλεγχος των επιπέδων θορύβου στα οποία εκτίθενται οι εργαζόμενοι
2	Καταγραφή των αποτελεσμάτων των μετρήσεων και αξιολόγηση
3	Λήψη των κατάλληλων προληπτικών μέτρων για τον περιορισμό της στάθμης του θορύβου σε ένα χώρο και για κάθε θέση εργασίας, ειδικότερα: Τα μηχανήματα και εργαλεία πρέπει να φέρουν από την κατασκευή τους συστήματα ή μέσα περιορισμού του παραγόμενου κατά τη λειτουργία τους θορύβου στα επιτρεπόμενα επίπεδα (όπως σιγαστήρες, ηχομονωτικές επενδύσεις κ.α.) Θα υπάρχει ηχητική μόνωση των θορυβωδών μηχανημάτων ή εργασιών με κατάλληλα ηχομονωτικά μέσα Θα γίνεται κατάλληλη εφαρμογή μέσων και μεθόδων που θα επιτρέπουν τον χειρισμό των θορυβωδών μηχανημάτων από χώρους ή θέσεις εργασίας ηχητικά μονωμένους Θα υπάρχει πρόνοια τακτικής συντήρησης των θορυβωδών μηχανημάτων και συχνός έλεγχος της αποτελεσματικότητας των συστημάτων ή μέσων

	περιορισμού θορύβου Θα γίνεται κατάλληλη οργάνωση της εργασίας ώστε η έκθεση των εργαζομένων στο θόρυβο να περιορίζεται στα επιτρεπόμενα επίπεδα Η έκθεση των εργαζομένων στο θόρυβο (ηχοέκθεση), κατά τη διάρκεια της ημερήσιας εργασίας τους να μην ξεπερνά τα προβλεπόμενα όρια
4	Όταν η ημερήσια ατομική ηχοέκθεση ενός εργαζομένου ή η μέγιστη τιμή της στιγμιαίας μη σταθμισμένης ηχητικής πίεσης υπερβαίνουν τα 90db(A) και τα 200Pa αντίστοιχα, επιβάλλεται η χρήση ακοοπροστατευτικών μέσων
5	Όταν η ηχοέκθεση είναι ενδεχόμενο να υπερβεί τα 85db και τα 200Pa αντίστοιχα, θα τίθενται στην διάθεση των εργαζομένων ατομικά ακοοπροστατευτικά μέσα
6	Ενημέρωση των εργαζομένων για την ορθή χρήση των μέσων ατομικής προστασίας
7	Τα ατομικά μέσα προστασίας θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στα ατομικά χαρακτηριστικά του κάθε εργαζόμενου και στις συνθήκες εργασίας του
8	Έλεγχος για το αν η χρήση των ατομικών μέσων προστασίας της ακοής οδηγεί σε αύξηση του συνολικού κινδύνου για την υγεία των εργαζομένων από άλλες αιτίες
9	Λήψη κατάλληλων μέτρων για τη μείωση του θορύβου
10	Λήψη οργανωτικών ή τεχνικών μέτρων για τις περιπτώσεις υψηλών ή χαμηλών θερμοκρασιών

Έκθεση σε ειδικούς κινδύνους

1	Γνώση και καταγραφή των κινδύνων που συνεπάγονται για την υγεία των εργαζομένων
2	Εκτίμηση των κινδύνων
3	Μετρήσεις για τη συγκέντρωση των παραγόντων στο εργασιακό περιβάλλον και σύγκριση των αποτελεσμάτων με τις οριακές τιμές
4	Διερεύνηση πριν την τοποθέτηση στη θέση εργασίας, για το αν η υγεία του εργαζόμενου είναι συμβατή με την προς εκτέλεση εργασία
5	Πρέπει να υποβάλλονται οι εργαζόμενοι σε ιατρικό έλεγχο και καθορισμένες ιατρικές εξετάσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα σύμφωνα με τις εργασίες του ιατρού εργασίας
6	Παροχή στους εργαζομένους μέσων ατομικής προστασίας και πληροφόρηση για τη χρησιμότητα αυτών των μέσων
7	Συντήρηση, καθαρισμός και απολύμανση των μέσων ατομικής προστασίας

8	Λήψη εκτάκτων μέτρων σε περιπτώσεις υπερβάσεων των οριακών τιμών
9	Ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων στην αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών

Κανόνες που αφορούν στην υγιεινή και στην ανάπαυση

1	Ενημέρωση των εργαζομένων για τη σημασία της ατομικής καθαριότητας και της αφαίρεσης των ενδυμάτων εργασίας πριν το φαγητό και πριν την αναχώρηση από την εργασία
2	Εφαρμογή των Υγειονομικών Διατάξεων του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Στους χώρους υγιεινής Στο νερό (πόσιμο και καθαριότητας)
3	Να υπάρχει μέριμνα για τον καθαρισμό και την συγκέντρωση και αποκομιδή των απορριμμάτων φαγητών
4	Διαχωρισμός και επισήμανση του νερού χρήσης και του πόσιμου νερού προς αποφυγή σύγχυσης

Γ. ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Οι εργαζόμενοι στο χώρο θα πρέπει:

Να χρησιμοποιούν σωστά τις μηχανές, τις συσκευές, τα εργαλεία, τις επικίνδυνες ουσίες και τα υπάρχοντα μεταφορικά μέσα

Να χρησιμοποιούν σωστά τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό, αντίστοιχο του χώρου εργασίας και της ειδικότητας τους

Να μη θέτουν εκτός λειτουργίας τους μηχανισμούς ασφαλείας των μηχανών, εργαλείων, συσκευών

Να χρησιμοποιούν εξοπλισμό στην χρήση του οποίου δεν έχουν εκπαιδευτεί και δεν είναι αρμόδιοι για την χρησιμοποίησή του

Να λαμβάνουν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα κατά τη διάρκεια των δειγματοληπτικών ελέγχων απορριμμάτων, των εργασιών απόρριψης όπως επίσης και της διαχείρισης στραγγισμάτων και βιοαερίου

Να μην παραμένουν σε χώρους υψηλού κινδύνου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το άκρως απαραίτητο για την εκτέλεση των εργασιών που τους έχει ανατεθεί

Να φροντίζουν επιμελώς την ατομική τους καθαριότητα όπως επίσης και την καθαριότητα των χώρων εργασίας

Να αναφέρουν άμεσα στον προϊστάμενό τους κάθε γεγονός που είναι πιθανό να προκαλέσει άμεσο ή σοβαρό κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων.

Κατάλογος εξοπλισμού ατομικής προστασίας

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας που θα πρέπει να διαθέτουν οι εργαζόμενοι σε όλη τη διάρκεια του έργου

Α. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΕΦΑΛΙΟΥ, ΑΚΟΗΣ ΚΑΙ ΟΦΘΑΛΜΩΝ	
1	Κράνη προστασίας
2	Καπέλα
3	Ωτοασπίδες
4	Γυαλιά
5	Μάσκες με προστατευτικό γυαλί
Β. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΩΝ ΟΔΩΝ	
6	Μάσκες συγκράτησης σκόνης
Γ. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΡΑΧΙΟΝΩΝ / ΠΟΔΙΩΝ	
7	Γάντια κατά των φυσικών προσβολών (διατρήσεις, κοψίματα, κραδασμοί κτλ)
8	Υποδήματα με συμπληρωματική προστασία του άκρου του ποδιού (μπότες, γαλότσες κ.τ.λ.)

Δ. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	
9	Κρέμες προστασίας, αλοιφές
Ε. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΣΩΜΑΤΟΣ	
10	Ζώνες συγκράτησης του κορμού
11	Συστήματα συγκράτησης του σώματος (εξοπλισμός ασφαλείας) – Σε περίπτωση εκτέλεσης τέτοιων έργων
12	Ενδυμασίες εργασίας τύπου «ασφαλείας»
13	Ανακλαστικό γιλέκο
14	Αδιάβροχο

ΤΜΗΜΑ Ε΄**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ**
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ

Οι αναγκαίες επιθεωρήσεις του έργου θα γίνονται τακτικά.

Κατά τη διάρκεια των επιθεωρήσεων θα επισημαίνονται οι τυχόν αναγκαίες εργασίες συντήρησης του.

Ο καθαρισμός των φρεατίων θα γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία.

ΜΑΪΟΣ 2026

(Τόπος – Ημερομηνία)

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ**ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ & ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ****Παντελής Ηλ. Αργυρός**

.....

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ

Με την αριθμό πρωτ. απόφαση